

---

# Nadaná středoškolačka se zapojila do výzkumu o chování pacientů

---

## Nadaná středoškolačka se zapojila do výzkumu Farmaceutické fakulty UK o chování pacientů

I středoškolští studenti, pokud mají talent a skutečně velký zájem o věc, se mohou zapojit do vědeckých projektů řešených na Univerzitě Karlově. Této možnosti využila i studentka Gymnázia Aloise Jiráka v Litomyšli Kateřina Valentová, která si mohla alespoň na chvíli vyzkoušet, jaké je být univerzitním vědeckým pracovníkem. Podílela se totiž na práci výzkumného týmu PharmDr. Magdy Vytřísalové, Ph.D., a Mgr. Terezy Touškové z [Farmaceutické fakulty UK](#), jenž se zaměřuje na chování pacientů ve vztahu k užívání léčiv.



Této možnosti se jí dostalo díky tomu, že předvedla velmi dobré výsledky v soutěži Asociace pro mládež, vědu a techniku (AMAVET) určené středoškolským studentům, v rámci níž doputovala až do celostátního kola, které se konalo 24. dubna na Akademii věd ČR. I když je teprve na střední škole, svůj příspěvek na téma *Adherence k suplementární léčbě vápníkem a vitamínem D u postmenopauzálních žen s rizikem osteoporotické zlomeniny* dokázala přednést i v angličtině. Na Farmaceutické fakultě UK se Kateřina Valentová zapojila do projektu [Výzkumné skupiny compliance a souvisejících aspektů](#) zaměřeného na tzv. adherenci k léčbě osteoporózy. Adherence (nebo také compliance) k léčbě představuje rozsah, ve kterém se chování pacienta shoduje s radami zdravotníka (nejčastěji lékaře). Pod vedením Magdy Vytřísalové

a Terezy Touškové si vyzkoušela práci s elektronickými lékovkami typu MEMS (Medication Event Monitoring System) a podílela se na vyhodnocování údajů o užívání léčiv získaných od pacientů, kteří toto zařízení používali. Elektronická lékovka je dostupná v různých velikostech. Vypadá jako obyčejný obal na léky, její uzávěr však obsahuje čip, jenž registruje každé jednotlivé otevření, a dokonce i čas, kdy k němu došlo. Tyto údaje lze kdykoli stáhnout do počítače pomocí komunikátoru. Speciální počítačový program vyhodnocuje různé parametry, ze kterých lze vyvodit, do jaké míry užívá pacient své léky správně podle doporučení (předpokladem správného vyhodnocení je, že po otevření lékovky pacient následně užije příslušnou dávku léčiva).



Čeští výzkumníci dosud studie s elektronickými lékovkami v běžné klinické praxi pro svoji náročnost (organizační i finanční) neprováděli. Přitom právě elektronické monitorování pomocí elektronických lékovek je považováno za objektivní metodu hodnocení adherence pacienta. Chování pacientů ve vztahu k užívání léčiv je výrazně ovlivněno kulturou a systémem zdravotní péče, výsledky ze zahraničí proto nelze vždy aplikovat na české pacienty. Vlastní výpověď pacienta zase velmi často nadhodnocuje správné užívání léčiv, protože se snaží zdravotníkům „zavděčit“. To platí i v případech, že vyplňují dotazníky anonymně. Studie, které využívají objektivní metodiku, jsou proto velmi žádoucí. Tento průkopnický projekt na Farmaceutické fakultě UK intenzivně podporoval vedoucí katedry sociální a klinické farmacie prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., a vedoucí Osteologického centra Fakultní nemocnice v Hradci Králové prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr. h. c. Díky nim se výzkumnému týmu podařilo naplánovat a provést studii s minimálním ovlivněním běžné zdravotní péče a získat první cenné výsledky.

Studentka litomyšlského gymnázia Kateřina Valentová se za doprovodu své vyučující Mgr. Martiny Kunderové, které patří velké uznání za její entuziasmus, jímž motivuje nadané gymnaziální studenty k zapojení do vědecké práce, setkala 19. června s celým týmem působícím na katedře sociální a klinické farmacie FaF UK. Martina Kunderová během setkání nastínila, jakým způsobem se studenty na gymnáziu pracují, jaké mají výsledky a s jakými problémy se potýkají. Na základě bohaté diskuse, která následovala, se začíná rozvíjet spolupráce mezi Farmaceutickou fakultou UK a Gymnáziem Aloise Jiráska v Litomyšli. Pedagogové a studenti doktorských programů tak budou možná již v příštím akademickém roce přednášet na specializovaná témata přírodovědně nadaným středoškolským studentům v rámci odborných seminářů.